

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 10 0 K 002018 15 Kžk
Sarajevo, 26.11.2015. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zlotrg Nidžare kao predsjednice vijeća, Dodik mr Božidarke i Gogala Zorice kao članova vijeća, uz sudjelovanje Kešan Amele kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog P.I., zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a po optužnici Kantonalnog tužiteljstva Kantona 10 Livno broj T10 0 KTRZ 0001307 10 od 18.04.2013. godine, nakon pretresa održanog dana 23.11.2015. godine u prisustvu federalnog tužitelja Halilović Muniba i optuženog P.I., a u odsutnosti uredno obaviještenog branitelja optuženog, advokata M.J. iz M., donio je i dana 26.11.2015. godine javno objavio:

P R E S U D U

OPTUŽENI P.I., sin J. i majke Z. rođene S. rođen ... godine u P., općina L., gdje je i nastanjen na adresi P. bb, po nacionalnosti H., državljanin BiH i R Hrvatske, JMB ..., po zanimanju ugostitelj, nezaposlen, oženjen, otac četvoro djece, od kojih je troje maloljetno, završena SSS, vojsku služio sa činom satnika, vojna evidencija u L., JNA služio, odlikovan četiri puta, lošeg imovnog stanja, mirovina obustavljena prije 2,5 godine, do sada neosuđivan;

K R I V J E

što je:

noću, 08. na 09.08.1992. godine u L., za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, kao pripadnik vp.. ... HVO-a, suprotno odredbi čl. 3., st. 1. tačke a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.8.1949. godine, za vrijeme racije i privođenje osoba srpske nacionalnosti u OŠ „I.G.K.“ u L., zajedno s pok. D.P. i Z. K., naoružan ušao u kuću D.R. u ulici ..., u kojoj su se pored D.R. i njene majke koja je bila na samrti, nalazili B. i njezin suprug – oštećeni C.M.1, pa nakon što su istim naredili da izađu iz kuće, i iz kuće izašao oštećeni C.M.1, optuženi I.P. izašao za njim, da bi nakon toga, pucanjem iz automatske puške s podesta pred ulaznim vratima, u donji dio tijela oštećenog, koji se tada nalazio ispred kuće na udaljenosti 10 do 15 m, svjestan da mu na taj način može nanijeti povrede tjelesnog integriteta, na što je i pristao, ranio oštećenog

u predjelu lijeve butine, pa je od posljedica ranjavanja, kod oštećenog ubrzo nastupila smrt,

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, povrijedio tjelesni integritet civila,

čime je počinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije;

pa ga sud na osnovu naprijed navedenog zakonskog propisa i uz primjenu člana 41., 42. stav 1. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. preuzetog KZ SFRJ

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 2 (DVIJE) GODINE I 6 (ŠEST) MJESECI

Na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, optuženom se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 12.04.2012. godine do 11.05.2012. godine.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađa od dužnosti naknade troškova postupka, pa troškovi nastali do ukidanja presude Kantonalnog suda u Livnu broj 10 0 K 002018 15 K 2 od 10.02.2015. godine, uključujući i troškove branitelja određenog po službenoj dužnosti, advokata B.P., padaju na teret budžetskih sredstava prvostepenog suda, a ostali troškovi nastali pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, nakon ukidanja navedene presude padaju na teret budžetskih sredstava ovoga suda, dok troškovi izabranog branitelja, padaju na teret optuženog.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oštećeni C.M.2 se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Kantonalnog tužiteljstva Kantona 10 Livno broj T10 0 KTRZ 0001307 10 od 18.04.2013. godine, koja je potvrđena od strane Kantonalnog suda u Livnu, optuženom P.I. stavljeno je na teret da je učinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), ubistvom civila – oštećenog C.M.1, na način kako je to opisano u dispozitivu te optužnice.

Presudom Kantonalnog suda u Livnu broj 10 0 K 002018 15 K 2 od 10.02.2015. godine, optuženi P.I. oglašen je krivim za krivično djelo za koje je i optužen, te mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. Istom presudom je odlučeno da se

oštećeni sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnicu, a u pogledu troškova postupka da će sud donijeti posebno rješenje.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 10 0 K 002018 15 Kž 3 od 01.10.2015. godine, djelimično su uvažene žalbe kantonalne tužiteljice u Livnu i branitelja optuženog, pa je presuda Kantonalnog suda u Livnu broj 10 0 K 002018 15 K 2 od 10.02.2015. godine ukinuta, i određeno je održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Na pretresu održanom pred ovim sudom, na osnovu člana 332. stav 2. ZKP FBiH, preuzeti su dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, pa su kao dokazi optužbe pročitani iskazi svjedoka: C.M.2, V.R.1, M.A., D.S. i V.R.2, koje su dali pred Kantonalnim sudom u Livnu na glavnom pretresu dana 24.10.2013.g., zatim iskaz svjedoka A.Z., koji je dao pred Kantonalnim sudom u Livnu na glavnom pretresu 20.11.2013.g., iskazi svjedoka G.T. (iskaz broj KIR Rz-1/13 od 15.04.2013. godine, dat istražnom sudiji Županijskog suda u S.) i B. C. (iskaz broj T10 0 KTRZ 0001307 10 od 28.06.2012. godine, dat kantonalnoj tužiteljici) koji su u smislu člana 288. stav 2. ZKP FBiH pročitani pred Kantonalnim sudom u L. na glavnom pretresu 05.12.2013.g., potom iskazi svjedoka M.A. i V.R.1 broj T10 0 KTRZ 0001307 10 od 25.05.2012.g., dati kantonalnoj tužiteljici, koji su uloženi u spis na glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Livnu dana 10.02.2015.g., te iskazi optuženog, tada osumnjičenog P.I. i to iskaz dat u Ministarstvu ...1 L. dana 12.04.2012. godine i iskaz dat u Kantonalnom tužiteljstvu Kantona 10, dana 13.04.2012.g., koji su uloženi u spis na glavnom pretresu pred Kantonalnim sudom u Livnu dana 10.02.2015.g.; izvršen je uvid u Fotodokumentaciju Ministarstva ...1 Sektor ... broj SP 20/12 od 26.06.2012.g., uvid u fotokopiju Izvoda iz MKU na ime C.M.1, MU L. broj 06-13-3-325/05 od 01.03.2005. godine; pročitana medicinska dokumentacija na ime C.B. i to: nalaz i mišljenje SCG B.L. od 27.06.2012. godine i otpusno pismo KCU B.L. od 23.11.2009.g., uz koju je priložen dopis kantonalne tužiteljice broj T10 0 KTRZ 0001307 10 od 21.06.2012. godine; dopis Ministarstva ...2 R Hrvatske Ministarstvu ...3 BiH od 06.05.2013.g., uz koji se dostavlja dopis Županijskog suda u S. od 23.04.2013.g, a povodom postupanja po zamolnici za saslušanje svjedoka G.T.; dopis PU L. broj 02-8/2-1328/13 od 29.11.2013. godine, u pogledu poduzetih radnji s ciljem provjere prebivališta svjedoka G.T.; službena zabilješka Ministarstva ...1 broj 02-4/2-SB-28/12 od 12.04.2012.g., o izvršenoj provjeri u MU L. o upisu smrti za osobe P.D. i K.Z.; poziv Ministarstva ...1 broj 02-4/2-PO-9/12 od 11.04.2012.g. za P.I., u svojstvu svjedoka, uz potvrdu dostavnicu o uručanju poziva; Odluka Predsjedništva R BiH o ukidanju ratnog stanja – izvod iz Službenog lista R BiH broj 50 od 28.12.1995. godine, te je izvršen uvid u izvod iz kaznene evidencije PU L. od 13.04.2012. godine, na ime optuženog P.I.

Na istom pretresu, ovaj sud je u smislu člana 11. ZKP FBiH, konstatirao da se u spisu nalaze dokazi optužbe koji su u određenim dijelovima nezakoniti, i to: iskaz svjedoka P.G. sa glavnog pretresa od 24.10.2013. godine i Službena zabilješka Ministarstva ...1 L. broj 02-04/2-SB-27/12 od 12.04.2012. godine, u dijelovima koji se odnose na priznanje djela od strane P.I., prije nego što je isti upozoren o svojim pravima u svojstvu osumnjičenog, pa je stoga odlučio da ti dokazi, u pomenutim dijelovima neće biti korišteni, odnosno, preuzeti i pročitani od strane ovog suda. Stoga su ti dokazi preuzeti i

pročitani na osnovu člana 332. stav 2. ZKP FBiH, samo u onim dijelovima koji se ne odnose na izjave P.I.o učinjenju krivičnog djela.

Također je na tom pretresu, kao dokaz odbrane, pročitani iskaz optuženog P.I. koji je dao pred Kantonalnim sudom u Livnu na glavnom pretresu dana 05.12.2013. godine.

Stranke i branitelj nisu stavili prijedloge za izvođenje novih dokaza, ili neposredno izvođenje ranije izvedenih dokaza u toku pretresa pred ovim sudom.

Stoga je ovaj sud ocjenom preuzetih i pročitanih dokaza, pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, utvrdio činjenično stanje kao u izreci ove presude.

Najprije, ovaj sud nalazi utvrđenim da je u inkriminiranom periodu postojalo ratno stanje na području Republike Bosne i Hercegovine, uključujući i općinu L. Ova činjenica među strankama nije bila sporna, pa s tim u vezi ovaj sud ukratko ukazuje na to da je Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine proglasilo ratno stanje u Bosni i Hercegovini 20. juna 1992. godine (Službeni list Bosne i Hercegovine, broj 7/92), koje je trajalo sve do 22.12.1995. godine, kada je donesena odluka o njegovom ukidanju (Službeni list Bosne i Hercegovine, broj 50/95). Osim toga, iz iskaza svjedoka G.T., A.Z., D.S., M.A. i V.R.1, proizilaze činjenice i okolnosti koje potvrđuju postojanje elemenata oružanog sukoba na području L. Naime, temeljem tih iskaza jasno je da je u kritično vrijeme L. bilo pod kontrolom jedinica HVO-a, da se život građanstva odvijao u vanrednim okolnostima, uključujući i zabranu kretanja tokom policijskog sata, te da su provodene akcije privođenja i zatvaranja građana srpske nacionalnosti u OŠ „I.G.K.“ u L. Stoga, ovaj sud nalazi da su radnje optuženog, učinjene za vrijeme rata u BiH i oružanog sukoba na području L. između jedinica HVO i oružanih snaga tzv. Srpske Republike Bosne i Hercegovine.

Takođe, u toku postupka je utvrđeno da je optuženi P.I., u inkriminiranom periodu bio pripadnik VP... HVO-a. Ni ova činjenica nije bila predmet spora među strankama. Svojstvo optuženog, odnosno, njegova pripadnost pomenutoj jedinici potvrđena je iskazom svjedoka A.Z., koji je u kritično vrijeme bio zapovjednik VP... HVO-a, a to je potvrdio i sam optuženi u svojim iskazima.

Nadalje, među strankama nije bila sporna niti činjenica da je oštećeni C.M.1 u inkriminirano vrijeme imao svojstvo civila, s obzirom da prema izvedenim dokazima, isti nije bio pripadnik jedne od strana u sukobu, i u vrijeme predmetnog događaja nije bio uniformiran niti naoružan, što ne spori ni optuženi u svojim iskazima, pa je prema tome, oštećeni uživao zaštitu prema odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine.

Pored navedenog, nije sporno ni to da je optuženi P.I., noću, 08. na 09.08.1992. godine u L., iz automatske puške pucao u oštećenog C.M.1, jer to sam priznaje u svojim iskazima, niti je sporno da je oštećenog pogodio u predjelu lijeve butine, usljed čega je došlo do prijeloma butne kosti te povrede velikih krvnih žila, pa je, usljed iskrvavljenja, kod oštećenog ubrzo nastupila smrt, i pored pokušaja da mu se pruži ljekarska pomoć (iskazi svjedoka S.B. i dr.V.R.2).

Činjenice koje su među strankama bile sporne, i koje je ovaj sud utvrđivao temeljem savjesne i brižljive ocjene izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, odnose se na suprotstavljene teze odbrane i optužbe o okolnostima pod kojima se desio predmetni događaj.

Tako prema tvrdnjama odbrane, iako nije sporno to da je optuženi pucao u oštećenog, takva njegova radnja nema obilježja krivičnog djela za koje je optužen. S tim u vezi, odbrana se oslanja na iskaz optuženog prema kojem kod njega nije bilo namjere da liši života oštećenog, nego da ga spriječi u pokušaju bjekstva, a što proizilazi iz okolnosti da ga je prvo upozoravao da stane, potom pucao u zrak, a tek nakon toga pucao, i to u donji dio tijela oštećenog. Pored toga, takva radnja je učinjena u okviru provođenja kontrole policijskog sata, dakle, u okviru ovlaštenja koja je imala patrola vojne policije u čijem je sastavu bio i optuženi, te se prema tome, a po stavu odbrane, nije radilo o raciji s ciljem privođenja stanovnika srpske nacionalnosti. Također, tvrdnja je odbrane da optuženi nije ni znao koje se osobe (koje nacionalnosti) nalaze u kući u koju su došli s ciljem da ih upozore na obavezu zamračenja, jer ih od ranije nije poznavao, pa time nije znao ni da puca u civila srpske nacionalnosti. Dakle, po stanovištu odbrane se nije radilo o tome da je pucao u oštećenog zato što je ovaj druge nacionalnosti, nego zato da bi ga spriječio da pobjegne, pa bi se eventualno moglo raditi o tome da su u radnjama optuženog ostvarena obilježja nekog drugog krivičnog djela, ali ne krivičnog djela za koje je optužen.

Nasuprot tome, teza je optužbe da je optuženi, kao pripadnik VP HVO-a, skupa sa još dvojicom kolega (pok. D.P. i Z.K.), kritične večeri učestvovao u raciji, tj. akciji privođenja i zatvaranja stanovnika srpske nacionalnosti u OŠ „I.G.K.“ u L., te da su upravo sa tom namjerom i došli u kuću D.R. u kojoj se nalazio i oštećeni sa suprugom, te kada je oštećeni izašao iz kuće, optuženi je u njega pucao sa namjerom da ga liši života, dakle, poduzeo je u ratnim okolnostima radnju koja je zabranjena pravilima međunarodnog prava, tj. ubistvo civila.

Po nalaženju ovog suda, niti jedna, niti druga teza nisu u cijelosti prihvatljive, što je ovaj sud zaključio brižljivom ocjenom izvedenih dokaza, o čemu će u nastavku ove presude biti više riječi.

Prije svega, neprihvatljiva je teza odbrane da su radnje optuženog učinjene u okviru zakonitih ovlaštenja vojne policije u kontroli provedbe policijskog sata, te da optuženi nije znao koje osobe se nalaze u kući R.D. pa da zbog toga njegovi postupci nemaju obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ za koje je optužen.

Naime, iz iskaza svjedoka G.T., koji je također bio pripadnik vojne policije, proizilazi da je kritičnog dana izvršen pretres stana predsjednika SDP iz L., kojom prilikom je pronađen spisak ljudi srpske nacionalnosti koji su zaduženi oružjem i streljivom te su „šefovi“ naredili da se izvrši racija i pretres stanova, koja je počela negdje iza 21,00 sati. U toj akciji je učestvovala cijela postrojba VP HVO-a L., kao i HOS-a L., te su vršeni pretresi srpskih stanova, s tim da su oni ljudi kod kojih nije pronađeno oružje, kamionima odvoženi u OŠ „I.G.K.“ gdje su zatvarani. Fiskulturna sala te škole je bila puna, moglo se raditi oko stotinu ljudi srpske nacionalnosti koji su tu zatvoreni.

Nadalje, svjedok D.S., koji je u inkriminiranom periodu bio pripadnik rezervnog sastava policije, potvrdio je da je kritične večeri vidio kamion na kojem je bilo 5,6 naoružanih vojnika sa dugim cijevima i „namazani bojama“, a dolazili su i neki sa osobnim automobilima, pa su se „raspršili“ u više pravaca, te je bilo galame i vike, a vidio je kako su „kupili zarobljenike i tovarili na kamion“. U jednom momentu je vidio svog tetka i rođaka koje su vodili naoružani vojnici, te je pokušao da intervenira govoreći vojnicima da ih puste jer su mu rođaci, na što je jedan od vojnika repetirao pušku govoreći mu da hoće da oslobodi „četnike“ i „očeš da te ubijem“, nakon čega se svjedok udaljio. Svjedok A.M. je također izjavio da mu je bilo poznato da će kritične noći biti racija (u iskazu iz istrage je naveo i to da je po njegovim saznanjima privođenje građana srpske nacionalnosti vršila vojna policija), a naveo je i to da je preko puta njegove kuće jedna zgrada u koju je vojska ulazila i izlazila, s tim da nije vidio da je neko tu dovođen. Svjedok V.R.1 je potvrdio da mu je poznato da je te noći odvedena D.R., s tim da je sutradan puštena, a u iskazu iz istrage je naveo i to da je vojna policija odvodila građane srpske nacionalnosti kamionom i autima, ali ne zna gdje su odvođeni, te je iste večeri vidio i dvojicu pripadnika HOS-a. Iz iskaza svjedokinje C.B., supruge oštećenog, proizilazi da su kritične večeri, ona i njen suprug, oštećeni C.M.1, bili u kući D.R., jer je D. majka bila na umoru, pa se u jednom momentu začula lupa na vratima i razbijanje stakla, kada su u kuću ušli trojica uniformiranih i naoružanih vojnika koji su im rekli: „spremite se i izlazite“. Da se zaista čula lupa i galama iz pravca kuće R.D., potvrdio je i svjedok R.V.1 koji je stanovao u susjednoj kući. Svjedokinja C.B. je također potvrdila kako je naknadno saznala da je D.R. bila tu noć odvedena u OŠ „I.G.K.“.

Ovaj sud je iskaze svjedoka G.T., D.S., M.A., V.R.1 i C.B. u navedenim dijelovima cijenio vjerodostojnim, s obzirom da su u bitnim dijelovima saglasni, a ne odstupaju ni od drugih izvedenih dokaza (osim u odnosu na iskaz optuženog, o čemu će kasnije biti više riječi), a također, niko od pomenutih svjedoka nije imao posebnog motiva da neosnovano tereti optuženog. S tim u vezi jedino je iskaz supruge oštećenog mogao biti pod utjecajem emocija i subjektivnih doživljaja, ali isti ne odstupaju od iskaza ostalih svjedoka u dijelu da je zaista kritične večeri provedena akcija privođenja i zatvaranja građana srpske nacionalnosti, u kojoj je učestvovala i vojna policija HVO-a L., čiji je pripadnik bio i optuženi.

Pri tome, ovaj sud je imao u vidu i to da svjedoci C.B., G.T. i nisu neposredno svjedočili pred sudom, nego su njihovi iskazi pročitani. Iz dokaza u spisu (nalaz i mišljenje SCG B.L. od 27.06.2012. godine i otpusno pismo KCU B.L. od 23.11.2009.g.) proizilazi da je svjedokinja C.B. starija osoba (rođ.1937.g.) i slabije pokretna, koja je tokom prvostepenog krivičnog postupka boravila u S.g.c. u B.L. tako da je i po ocjeni ovog suda njen dolazak pred sud bio znatno otežan, iz kojih razloga su bili ispunjeni uvjeti da se njen iskaz pročita temeljem odredbe člana 288. stav 2. ZKP FBiH. Na pretresu pred ovim sudom, federalni tužitelj je izjavio da je izvršio provjere prema kojima je utvrđeno da je ova svjedokinja u međuvremenu preminula. Svjedok G.T. je saslušan putem međunarodne pravne pomoći od strane Županijskog suda u S., te je i njegov iskaz pročitao u smislu pomenute zakonske odredbe, iako se odbrana tome protivila. Iz stanja spisa proizilazi da je prvostepeni sud poduzeo mjere s ciljem pribavljanja podataka o mjestu boravka ovog svjedoka (Službena zabilješka PU L. broj 02-08/2-1328/13 od 29.11.2013. godine), s ciljem njegovog saslušanja na glavnom pretresu, ali bez uspjeha, pa su i po ocjeni ovog suda, zbog nemogućnosti pronalaska

svjedoka, bili ispunjeni uvjeti za čitanje njegovog iskaza temeljem odredbe člana 288. stav 2. ZKP FBiH tokom prvostepenog krivičnog postupka, dok u toku pretresa pred ovim sudom, stranke i branitelj nisu predlagali da se ovaj svjedok neposredno saslušaju. Dakle, s obzirom na to da pomenuti svjedoci nisu neposredno svjedočili pred sudom, odnosno, nisu bili direktno i unakrsno ispitani, ovaj sud je njihove iskaze cijenio sa posebnom oprežnošću, pa je, dovodeći sve naprijed navedene dokaze u vezu, našao utvrđenim da je u inkriminirano vrijeme u L., kritine večeri provedena akcija privođenja i zatvaranja građana srpske nacionalnosti, u kojoj je učestvovala i vojna policija HVO-a L., uključujući i optuženog.

Takvo uvjerenje ovog suda nije dovedeno u pitanje iskazom optuženog u dijelu u kojem tvrdi da kritične večeri nije provedena racija, te da je on sa dvojicom kolega samo vršio nadzor provedbe policijskog sata, pa da su po dojavi dežurnog otišli provjeriti kuću u kojoj se nalazio i oštećeni, te su po dolasku na vrata, pokucali, ušli i tražili da se ugase svjetla ili da se navuče zavjesa. Po ocjeni ovog suda, navedeni dio iskaza optuženog nije prihvatljiv, s obzirom da je opovrgnut naprijed navedenim dokazima, a s druge strane, ničim nije potkrijepljen. Istina, svjedok A.Z. je u svom iskazu naveo da prema njegovim saznanjima, optuženi je sa kolegama kritične večeri vršio kontrolu provođenja policijskog sata, ali je i pojasnio da je u spornom periodu boravio u Z., i nije bio na licu mjesta, te je o događaju saznao samo na temelju pročitano izvještaja vojne policije o tome šta se desilo, u kojem izvještaju je bilo navedeno onako kako se u svom iskazu izjasnio. Pored toga, i iskaz samog optuženog je u određenim dijelovima nedosljedan i nelogičan, jer je u iskazu od 12.04.2012. godine koji je dao u Ministarstvu ...1 L., naveo kako su putem radio veze dobili zadatak da izvrše pretres ove kuće, dok je u iskazu na glavnom pretresu naveo da su po ulasku u kuću jedino rekli ukućanima da trebaju pogasiti svjetla ili navući tamne zavjese. Također, optuženi je u iskazima datim u fazi istrage tvrdio da je kritične večeri na lice mjesta došao svjedok Z.A., dok je na glavnom pretresu izjavio da ga te večeri nije vidio. Prema tome, ovaj sud zaključuje da je optuženi u noći 08. na 09.08.1992. godine u L., kao pripadnik VP HVO-a, učestvovao u akciji privođenja i zatvaranja stanovnika srpske nacionalnosti u OŠ „I.G.K.“, te mu nije moglo ostati nepoznato da se i u kući D.R. nalaze civili srpske nacionalnosti, zbog čega njegove suprotne tvrdnje ovaj sud nije mogao prihvatiti. Dakle, radilo se o učešću u nezakonitoj radnji lišenja slobode civila koji se nalaze pod vlašću jedne od strana u sukobu, suprotno pravilima međunarodnog prava, u okviru kojeg postupka je došlo do povrede tjelesnog integriteta jednog od tih civila, o čemu će u nastavku biti više riječi.

Iz iskaza svjedokinje C.B. proizilazi da, nakon što su im vojnici koji su ušli u kuću D.R., rekli da se sprema i izađu, ona je svom suprugu, oštećenom C.M.1 tiho rekla „ajmo izaći“, pa su i izašli iz kuće, pri čemu niko od njih nije bježao. Dalje je navela da je ona išla prva, a iza nje oštećeni, te kada je sišla niz stepenice, u jednom je momentu čula kako njen suprug govori „joj majko moja“ i dva pucnja, ali nije ništa vidjela, niti zna gdje je pao njen suprug, jer je od straha krenula dalje i izašla na cestu, kada je sreća G.T. kojem je rekla da su pucali u njenog supruga, pa ju je on uputio u kuću susjeda M.A., a on (svjedok G.) se uputio prema D. kući, te ga je čula kako viče „vozite ga u bolnicu“.

Svjedok C.M.2, sin oštećenog, naveo je da nije bio očevidac predmetnog događaja, te o tome ima samo posredna saznanja od majke, a o tome ko je pucao u njegovog oca je

imao različita saznanja, tako da je u jednom periodu čuo priču da je to bio izvjesni R.S. ili S., a jedne prilike mu je T.G. ispričao da kada je te večeri došao na lice mjesta, vidio je I.P. da sjedi na stepenicama ispred kuće R., i hvata se za glavu govoreći: „šta uradi“. U pogledu krivičnog gonjenja optuženog, svjedok se izjasnio da to prepušta organima gonjenja, a imovinskopravni zahtjev postavlja.

Svjedok V.R.1 (koji je živio u susjedstvu D.R.) je u svojim iskazima potvrdio da je iz pravca kuće D.R. začuo viku i galamu, da je neko iz kuće „pošao bježat niz sokak“, da je čuo kako neko viče „stoj, stoj, pucat ću“, nakon čega je čuo jedan ili dva pucnja, da bi potom neko pao ispred njegovog prozora, čuo je teško disanje. Malo potom je začuo glas T.G. koji je tražio da se pozove hitna pomoć, koja je ubrzo i došla, a tada je na vrata njegove kuće došla i D.R., lupajući na vrata i tražeći da je sakriju i spase, međutim, neko od vojnika je došao i odveo je D.. Ovom svjedoku je na glavnom pretresu predložena fotodokumentacija lica mjesta na kojoj je pokazao gdje se nalazi njegova kuća u odnosu na kuću D.R.

Iz iskaza svjedoka M.A. (koji je također bio susjed D.R. i njegova je kuća bila preko puta kuće svjedoka V.R.1), proizilazi da je čuo neko komešanje na ulici, potom je čuo muški glas kako viče „stani (ili stanite), nemoj bježati“, a možda i „pucat ću“, nakon čega je čuo pucanj ili kratki rafal, a zatim žamor i glasove „zovi, zovi hitnu...krvari“, a naknadno je saznao da je nastradao M.C. Kratko potom je na vrata njegove kuće došla C.B., sva uznemirena, pa nakon što su je malo smirili, on ju je odveo do njenog stana.

Iako u iskazima svjedoka V.R.1 i M.A. postoje manja odstupanja u pogledu iskaza koje su dali na glavnom pretresu u odnosu na iskaze iz istrage, ovaj sud nalazi da to ne dovodi u sumnju vjerodostojnost njihovih iskaza. Ovo stoga što su ti iskazi (iz istrage i sa glavnog pretresa) u bitnim dijelovima podudarni, te su i međusobno saglasni u pogledu odlučnih činjenica.

Svjedok T.G. je naveo da je kritične večeri bio kod kafića „L.“, vlasništvo M.A., kada je vidio da prema njemu trči jedna žena govoreći: „G. pomози, ubiše mi M.“, pa je onda prepoznao da je to C.B., koju je odveo do kuće M.A., a on se uputio na lice mjesta, gdje je vidio oštećenog da leži na zemlji i krvari iz jedne noge, a ne sjeća se je li bio pri svijesti. Namjeravao je da mu pruži prvu pomoć i zaustavi krvarenje iz noge, ali je u tom momentu stigla hitna pomoć pa su oni preuzeli oštećenog. Nije mu poznato ko je pucao u oštećenog, ne sjeća se koga je sve zatekao na licu mjesta i ko je stigao sa vozilom hitne pomoći, ali se sjeća da je bio prisutan jedan „hosovac“ u crnoj uniformi, a moguće da je pored njega vidio i pok. K.Z..

Iz iskaza svjedoka S.B., proizilazi da je, kao vozač vozila hitne pomoći, upućen na lice mjesta, po dojavi da je ranjen čovjek, pa je po dolasku prepoznao oštećenog C.M.1 kojeg je od ranije poznavao i vidio je da jako krvari u predjelu zadnjeg dijela nogu, pa su mu prisutni pomogli da ga unese u vozilo, ali se ne sjeća koje su osobe bile prisutne. Prevezao je oštećenog na odjel hirurgije, a ne može se izjasniti da li je tada oštećeni još uvijek bio živ ili ne. Svjedoku je predložena fotodokumentacija na kojoj je pokazao mjesto na kojem je zatekao oštećenog.

Sve navedene iskaze ovaj sud prihvata vjerodostojnim, obzirom da su u bitnim dijelovima saglasni, te se logično nadovezuju jedan na drugi u pogledu odlučnih činjenica, pri čemu manja odstupanja nisu od utjecaja na njihovu vjerodostojnost, nego se mogu pripisati protoku vremena i različitoj percepciji koja je podložna individualnim svojstvima i sposobnostima zapažanja svakog čovjeka ponaosob. U pogledu dijela iskaza svjedokinje C.B., iz kojeg bi proizašlo da je oštećeni pogođen odmah ispred kuće R. (faktički već na stepenicama), a što je suprotno iskazima ostalih svjedoka koji su potvrdili da je pao u blizini kuće V.R.1, ovaj sud smatra da to ne dovodi u pitanje vjerodostojnost njenog iskaza kao cjeline, nego se može pripisati njenom subjektivnom doživljaju u situaciji straha i bespomoćnosti u kojoj se našla, pa je logično da su takve emocije mogle biti od snažnog utjecaja na njenu vlastitu percepciju događaja.

Kako je već prethodno navedeno, optuženi u svojim iskazima ne poriče da je pucao u oštećenog. On navodi da je oštećeni u jednom momentu izašao iz kuće R., pa je krenuo za njim u namjeri da ga zaustavi, vidio je da odlazi niz stepenice i dalje makadamskim putem prema glavnoj cesti, te je povikao za njim da stane više puta i ispalio jedan metak u zrak, pa kako se ovaj nije zaustavljao, još jednom je pucao u zrak, a potom je spustio pušku i pucao u predjelu njegovih nogu. Pucao je sa podesta ispred ulaznih vrata u kući i vidio je da je oštećeni pao (na udaljenosti oko 15-ak metara) i sišao je do njega, te je tad primjetio da ga je ranio u predjelu prepona, i da obilno krvari. Tada su do njega dotrčala dvojica kolega s kojima je prethodno došao (pok. D.P. i Z.K.), te je neko zvao hitnu, a kada je došlo vozilo hitne pomoći, njega su odvezli u bazu, tj. u OŠ „I.G.K.“. Od osoba koje su došle na lice mjesta, sjeća se G.T. i Č.D. Dosljedan je u tvrdnji da nije imao namjeru da liši života oštećenog, te da mu je cijeli taj događaj jako teško pao, zbog čega je i odlučio da sve prizna organima gonjenja.

Ovaj sud nalazi da je iskaz optuženog u ovom dijelu vjerodostojan i uvjerljiv. S tim u vezi valja prvo primijetiti da su u navedenom dijelu, svi iskazi optuženog dosljedni, tako da su redosljed dešavanja i bitne okolnosti na jednak način opisani u svim njegovim iskazima. Nadalje, u ovom dijelu su njegovi iskazi potvrđeni i iskazima saslušanih svjedoka o kojima je prethodno bilo riječi, a posebno iskazima V.R.1 i M.A. koji su iskazali da su zaista čuli upozorenja osobi da stane, prije nego što su čuli pucnjeve, te su njihovim, a i iskazima drugih svjedoka potvrđeni ključni dijelovi iskaza optuženog (mjesto gdje je oštećeni pao, pozivanje hitne, dolazak T.G. na lice mjesta i dr.).

S obzirom da je ovaj sud temeljem analize, ocjene i međusobnog dovođenja u vezu svih dokaza koji su prethodno pomenuti, našao da je iskaz optuženog u ovom dijelu vjerodostojan i uvjerljiv, onda slijedom toga nije mogla biti prihvaćena tvrdnja iz optužnice da je optuženi postupao u namjeri da oštećenog liši života, jer takva tvrdnja nije potkrijepljena izvedenim dokazima.

Naime, na osnovu svega naprijed navedenog, ovaj sud je našao da je optuženi, pucajući iz automatske puške u oštećenog na način kako je to opisano u izreci ove presude, i pod okolnostima koje proizilaze iz izvedenih dokaza, bio svjestan da mu na taj način može nanijeti povrede tjelesnog integriteta, na što je i pristao, pa je tako ranio oštećenog u predjelu lijeve butine, čime je jasno da je njegov umišljaj bio usmjeren na povredu tjelesnog integriteta oštećenog, a ne na lišenje života. Daljnja posljedica, koja se ogleda

u nastupanju smrti oštećenog usljed iskrvavljenja, po ocjeni ovog suda, ne može se pripisati umišljaju optuženog.

Stoga ovaj sud nalazi da je radnjama opisanim u izreci ove presude, optuženi P.I. prekršio odredbu člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, koja između ostalog zabranjuje svako nasilje protiv života i tijela prema osobama koji ne sudjeluju aktivno u neprijateljstvima. O statusu civila oštećenog, već je ranije bilo riječi, a optuženi je, kao pripadnik jedne od strana u sukobu, i osoba kojoj su morala biti poznata svojstva oružja sa kojim je zadužen, bio svjestan da će pucanjem iz vatrenog oružja velikog kalibra (automatske puške) u oštećenog, u donji dio njegovog tijela, povrijediti njegov tjelesni integritet, pa je ipak na to pristao, čime takva njegova radnja umišljajnog karaktera i predstavlja povredu pravila međunarodnog prava.

Pošto je optuženi P.I. za vrijeme rata u BiH, kao pripadnik VP ...HVO-a, suprotno odredbi čl. 3., st. 1. tačke a) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.8.1949. godine, za vrijeme racije i privođenje osoba srpske nacionalnosti u OŠ „I.G.K.“ u L., postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbu člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, tako što je povrijedio tjelesni integritet civila C.M.1, na način opisan u izreci ove presude, on je tim svojim radnjama, za koje je oglašen krivim ovom presudom, učinio krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon. S tim u vezi, valja podsjetiti da je odredbom člana 142. preuzetog KZ SFRJ (koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja djela i koji je blaži za učinitelja u odnosu na novi zakon, tj. KZ BiH), propisana kažnjivost za svakoga ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, nanese velike povrede tjelesnog integriteta civila. Pod pojmom „velika“, podrazumijeva se stvarna i ozbiljna povreda, odnosno, povreda čija je posljedica dugotrajno i teško oštećenje sposobnosti osobe da vodi normalan i konstruktivan život¹, pa ovaj sud nalazi da se i u konkretnom slučaju radi o takvoj povredi, s obzirom da je ona bila u tolikoj mjeri ozbiljna, da je u konačnici dovela do smrti oštećenog, pa su dakle u radnjama optuženog ostvarena sva bitna obilježja krivičnog djela za koje je ovom presudom oglašen krivim.

S obzirom na tako utvrđeno činjenično stanje, ovaj sud je izvršio dopuštenu modifikaciju činjeničnog opisa iz optužnice, krećući se u okviru istog krivičnog djela koje je predmet optužbe, kako u njegovom činjeničnom supstratu, tako i u pravnoj kvalifikaciji. Radi se dakle o izmjenama koje ne narušavaju princip akuzatornosti, a ujedno su u korist optuženog, s obzirom da je u pogledu poduzete radnje, kao i sadržine svijesti optuženog u odnosu na tu radnju, ovaj sud toj njegovoj radnji i njegovoj svijesti, pripisao lakši oblik u odnosu na onaj za koji je optužnicom terećen. Također nije dovedeno u pitanje niti pravo na odbranu optuženog, jer je unesenim izmjenama upravo i prihvaćena teza njegove odbrane da nije postupao sa namjerom da oštećenog liši života.

Pri odmjeravanju kazne optuženom P.I. za djelo za koje je oglašen krivim ovom presudom, sud je, u skladu sa članom 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, imajući u vidu

---

¹ Presuda pretresnog vijeća MKSJ u predmetu Naletilić i Martinović (para 339-343)

svrhu kažnjavanja, uzeo u obzir sve okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje kazne. Kao olakšavajuće okolnosti sud je optuženom cijenio njegovu neosuđivanost, njegove porodične prilike budući da je oženjen i otac četvoro djece od kojih je troje maloljetno, zatim blaži stepen krivične odgovornosti (eventualni umišljaj), njegov doprinos otkrivanju i procesuiranju tog djela, i s tim u vezi priznanje objektivno poduzete radnje (pucanje u oštećenog), te mladost optuženog u vrijeme učinjenja krivičnog djela. Budući da uz navedene okolnosti olakšavajućeg karaktera, ovaj sud nije našao otežavajućih okolnosti na strani optuženog, ovaj sud je našao da u konkretnom slučaju utvrđene olakšavajuće okolnosti, u svojoj ukupnosti, imaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti koje, u smislu člana 42. tačka 2. preuzetog KZ SFRJ, ukazuje da se i sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja. Stoga je ovaj sud optuženom P.I. ublažio kaznu ispod zakonom propisanog minimuma i uz primjenu, člana 43. stav 1. tačka 1. istog zakona, osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci, nalazeći da će se tom kaznom zatvora moći ostvariti ciljevi generalne i specijalne prevencije.

S obzirom da se optuženi P.I. povodom izvršenja ovog krivičnog djela nalazio u pritvoru od 12.04.2012. godine do 11.05.2012. godine, ovaj sud mu je, na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, u izrečenu kaznu zatvora uračunao vrijeme provedeno u pritvoru.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi se oslobađa od dužnosti naknade troškova postupka, pa troškovi nastali do ukidanja presude Kantonalnog suda u Livnu broj 10 0 K 002018 15 K 2 od 10.02.2015. godine, uključujući i troškove branitelja određenog po službenoj dužnosti, advokata B.P., padaju na teret budžetskih sredstava prvostepenog suda, a ostali troškovi nastali pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, nakon ukidanja navedene presude padaju na teret budžetskih sredstava ovoga suda, dok troškovi izabranog branitelja, padaju na teret optuženog. Naime, iz stanja spisa proizilazi da je optuženom, rješenjem prvostepenog suda, bio postavljen branitelj po službenoj dužnosti zbog slabog imovnog stanja u osobi advokata B.P., tako da troškovi krivičnog postupka, do ukidanja prvostepene presude, uključujući i troškove tog branitelja, padaju na teret budžetskih sredstava prvostepenog suda, a troškovi krivičnog postupka nastali pred ovim sudom, padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda. Međutim, troškovi izabranih branitelja, M.J. i P.A., koji su angažirani temeljem punomoći supruge optuženog, padaju na teret optuženog.

S obzirom da je imovinskopravni zahtjev oštećenog postavljen, ali nije preciziran, to se na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oštećeni C.M.2 sa imovinskopravnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

Zapisničar
Kešan Amela,s.r.

Predsjednica vijeća
Zlotrg Nidžara,s.r.